

KATOLICKI MIESIĘCZNIK ZIEMI WĄGROWIECKIEJ

ŚWIATŁOŚĆ

ROK VII

WĄGROWIEC

STYCZEŃ 2000

ISSN 1234-9623

NR 1 (69)

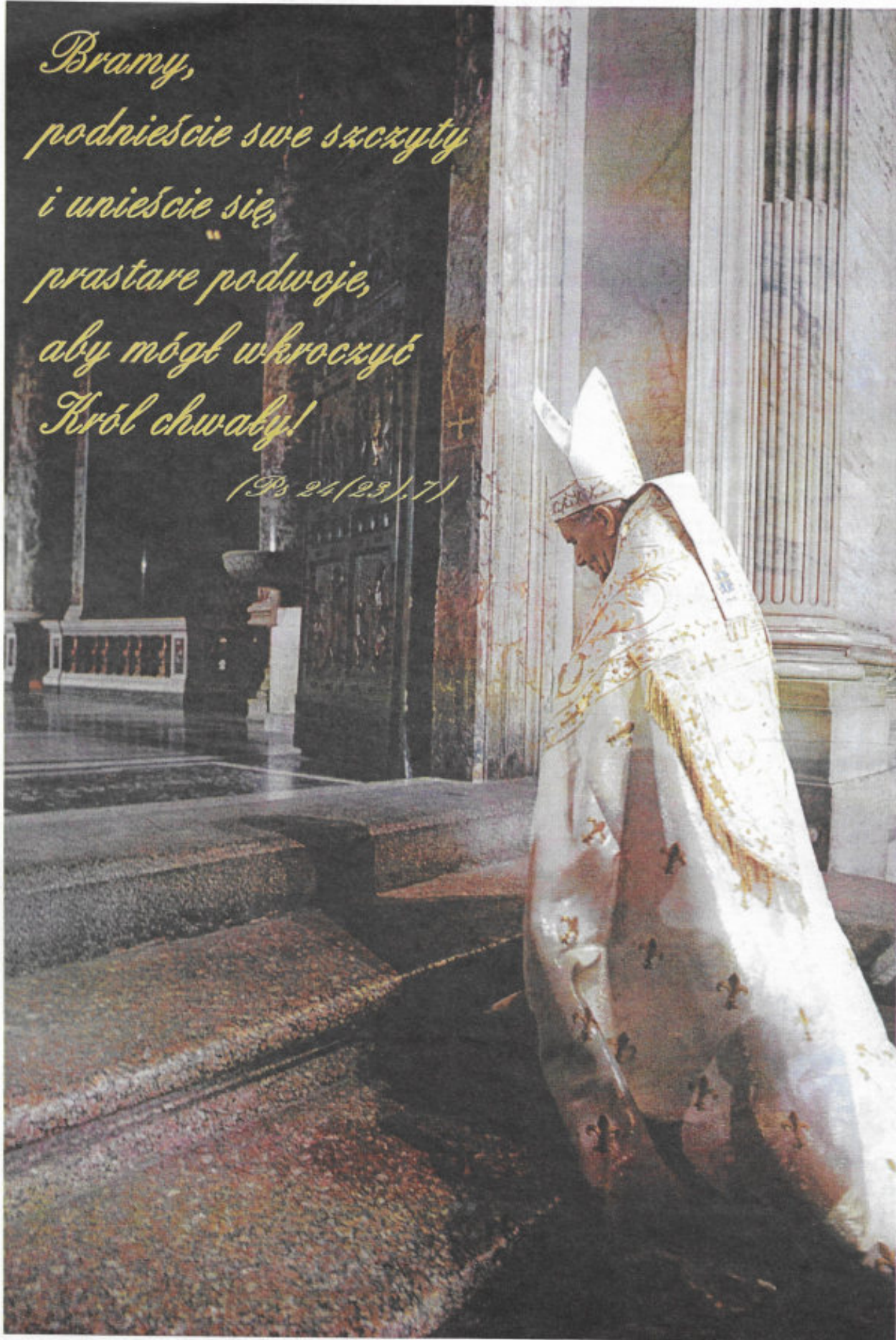
NIECH NAS BÓG
BŁOGOSŁAWI I STRZEŻE.
NIECH NAS OBDARZY
SWĄ ŁASKĄ I POKOJEM

*Bramy,
podnieście swe szczyty
i unieście się,
prastare podwoje,
aby mógł wkroczyć
Król chwaby!*

(Ps 24(23).7)

MOJA BIBLIA

Chlebem i solą witamy Rok 2000

Chleb i sól w Starym Testamencie

Od wielu lat jestem prenumeratorem czasopiśma *Królowa Apostolów - Miejsca Święte* wydawanego przez Prowincję Chrystusa Króla Stowarzyszenia Apostolstwa Katolickiego (Księża Pallotyni). Do numeru grudniowego z bieżącego roku (12/1999) dołączona była koperta z napisem: *Chlebem i solą witamy Rok 2000*, a w środku znajdował się opłatek i torebeczka z solą. Nasunęło mi to myśl, żeby świąteczne refleksje biblijne poświęcić tematowi chleba i soli w Piśmie Świętym Starego Testamentu. Teksty dotyczące chleba i soli w Nowym Testamencie są bardziej znane, chociażby z modlitwy *Ojcze nasz*, której nauczył nas Jezus Chrystus. Wniew codziennie modlimy się, prosząc Boga: *chleba naszego powszedniego daj nam dzisiaj* i słynnego powiedzenia Jezusa do apostołów: *Wy jesteście solą ziemi. Lecz jeśli sól utraci swój smak, czymże ją posolić? Na nic się już nie przyda, chyba na wyrzucenie i podeptanie przez ludzi* (Mt 5, 13). Byli oni bowiem filarami rodzącego się Kościoła.

Chleb jest podstawowym pożywieniem człowieka od wielu tysięcy lat. Ten, kto ma chociażby tylko chleb, nie będzie głodny. Problem zdobywania pokarmu - chleba wzmiankowany jest już w Księdze Rodzaju. Po popelnieniu przez pierwszych rodziców grzechu pierwotnego Bóg rzekł do Adama: *Ponieważ posłuchałeś swej żony i zjadłeś z drzewa, co do którego dałem ci rozkaz w słowach: Nie będziesz z niego jeść - przeklęta niech będzie ziemia z twego powodu: w trudzie będziesz zdobywał od niej pożywienie dla siebie po wszystkie dni twego życia. Cierń i oset będzie ci ona rodzila, a przeciw pokarmem*

twym są plody roli. W pocie więc oblicza twego będziesz musiał zdobywać pożywienie (3, 17-19).

Chleb zesłał Bóg głodującym na pustyni Izraelitom, kiedy po wyjściu z Egiptu, wyczerpały się im zapasy i zaczęli szemrać przeciw Mojżeszowi i Aaronowi: *„Obyśmy pomarli z ręki Pana w ziemi egipskiej, gdzieśmy zasiadali przed garnkami mięsa i jadalni chleb do sytości! Wyprowadźcie nas na tę pustynię, aby głodem umorzyć całą tę rzeszę. Pan powiedział wówczas do Mojżesza: Oto zesłę wam chleb z nieba, na kształt deszczu* (Wj 16, 3-4). Chlebem tym była manna, która przez czterdzieści lat pojawiała się sześć dni w tygodniu, w ostatnim dniu każdy zbierał podwójną ilość, żeby wystarczyło na dzień siódmy. *Była ona biała jak ziarno kolendry i miała smak placka z miodem* (Wj 16, 31).

O braku chleba - pokarmu wspominał też prorok Amos, żyjący w VIII wieku przed Chrystusem. Był on pasterzem i hodowcą sykomor, jednej z odmian drzew figowych. Przepowiadając kary zesłane na niewierny Bogu Izrael wymienia także głód: *To ja sprowadziłem na was klęskę głodu we wszystkich waszych miastach i brak chleba we wszystkich wioskach* (Am 4, 6). Natomiast za wierność Bóg obiecuje, że wprowadzi ich do ziemi, gdzie nie odczuwając niedostatku, *nasycisz się chlebem, gdzie ci niczego nie zabraknie* (Pwt 8, 9).

Piękną modlitwą o chleb i wszelkie pożywienie jest Psalm 80, w którym psalmista prosi: (...) *Panie, Boże Zastępów, jak długo gniewać się będziesz, choć lud Twój się modli? Nakarmieś go chlebem płaczu i obficie napoiłeś go łzami* (...)

Nie odstępimy już więcej od Ciebie; zachowaj nas przy życiu, byśmy wzywali Twojego imienia. Panie, Boże Zastępów, odnów nas i ukaż Twe pogodne oblicze, abyśmy doznali zbawienia.

Chleb miał u Izraelitów znaczenie kultowe. Chleb *pokładny* był składany na stole w świątyni, a chleby *prażnię* (pozbawione kwasu) jadane w czasie Święta Prażników, miały przypominać pośpiech z jakim opuszczali oni Egipt.

Sól jest również znana ludziom od tysiącleci i uważana za niezbędną do życia. Pisze o tym autor Mądrości Syracha: *Rzeczy pierwszej potrzeby dla życia człowieka - to: woda, ogień, żelazo i sól, mąka pszenna, mleko i miód, krew winogron, oliwa i odzienie: wszystko to służy bogobojnym ku dobremu, grzesznikom zaś obróci się na nieszczęście* (Syr, 339, 26-27). To samo stwierdza bohater Księgi Hioba, pytając: *Czy miła potrawa bez soli* (...) (Hi 6, 6).

Sól ze względu na właściwości konserwujące, miała znaczenie kultyczne, Księga Kapłańska zaleca, żeby każdy dar składany Bogu w ofierze pokarmowej był posolony: *Niech nie brakuje soli przymierza Boga twego przy żadnej ofierze pokarmowej. Każdy dar posypiesz solą* (Kpł 2, 13). Do przymierza soli przy składaniu ofiar nawiązuje także Księga Liczb, w której Bóg ustanawiając kapłaństwo, mające pełnić rolę pośrednika pojednania pomiędzy Nim a ludem, powiedział Aaronowi: *Wszystko, co odłożone jest z darów świętych jakie Izraelici przynoszą Panu, dają na zawsze tobie, synom twoim i córkom. To jest należność wiekuista, przymierze soli wobec Pana dla ciebie i potomstwa twego wraz z tobą* (Lb 18, 19).

Prorok Ezechiel pisał, że po oczyszczeniu ołtarza i złożeniu ofiary z cielca i barana, kapłani mają *sypać sól i ofiarować je Panu, jako ofiarę całopalną* (Ez 42, 24). Sól służyła prorokowi Elizeuszowi do oczyszczenia niezdanej do picia wody: *Wtedy podszedł do źródła wody, wrzucił w nie sól i powiedział: Tak mówi Pan: Uzdrawiam te wody już odtąd nie wyjdą stąd ani śmierć, ani nieplodność. Wody więc zostały uzdrowione aż po dzień dzisiejszy - według słowa, które wypowiedział Elizeusz* (2 Km 2, 21-22).

Chleb jest niezbędny do życia, a sól symbolizuje odporność i nieśmiertelność. *Miejcie sól w sobie* nawołują redaktorzy *Miejsc Świętych* zalecając, aby przyszłość, którą mamy tworzyć, powitać chlebem i solą (*Miejsca święte 1999 nr 12*).

Leokadia Grajkowska

JUBILEUSZOWE ŚWIĘTOWANIE W KOZIELSKU

W ostatnich dniach listopada parafia w Kozielsku przeżywała niecodzienną uroczystość. 29. listopada minęło 125 lat od poświęcenia kościoła p.w. św. Józefa. Poprzedni, drewniany kościół spłonął od uderzenia pioruna. Wybudowano go 215. lat temu. Na budowę kościoła: rysunek i kosztorys ówczesny dziekan kozielski ks. Danielski ogłosił przetarg podając do „Dziennika Poznańskiego” trzykrotne ogłoszenie. Wykonanie takiego zlecono projektantowi i budowniczemu Wiktorowi Stabrowskiemu z Kcyni.

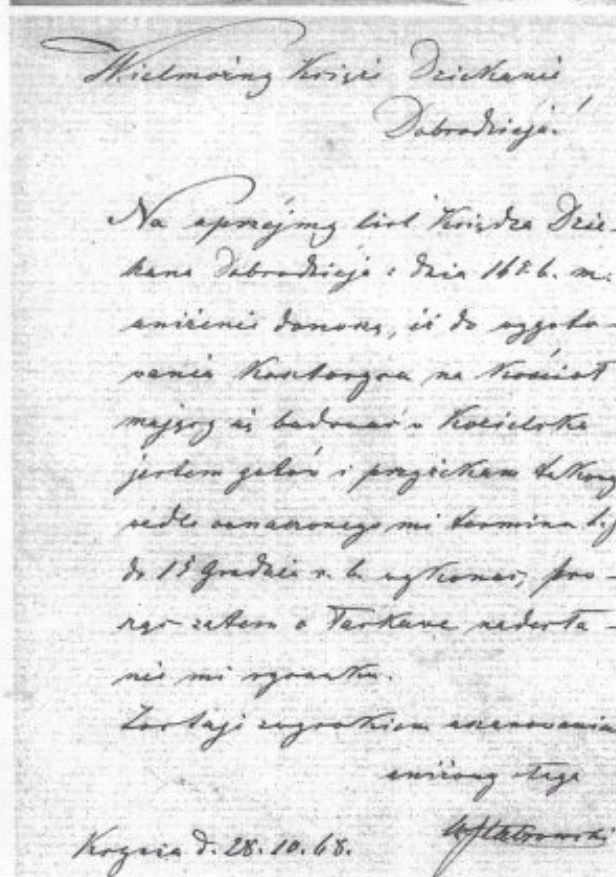
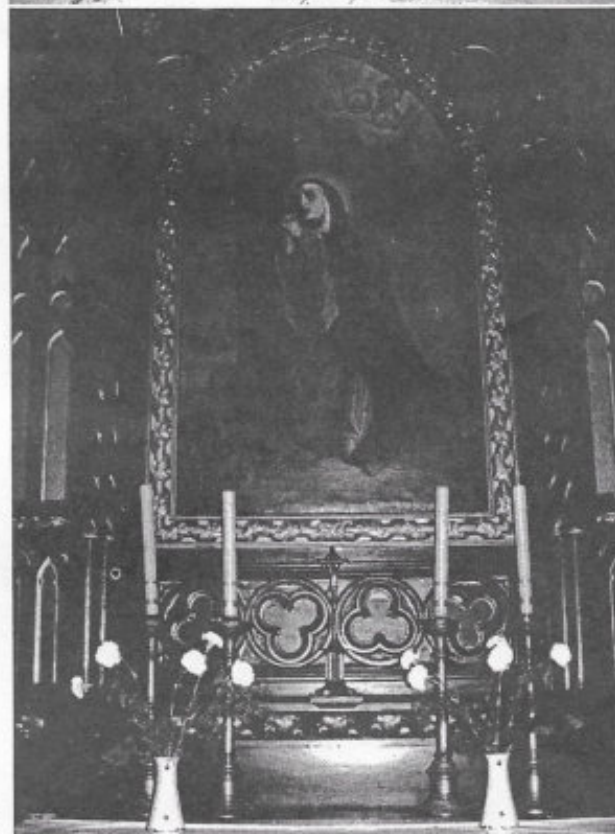
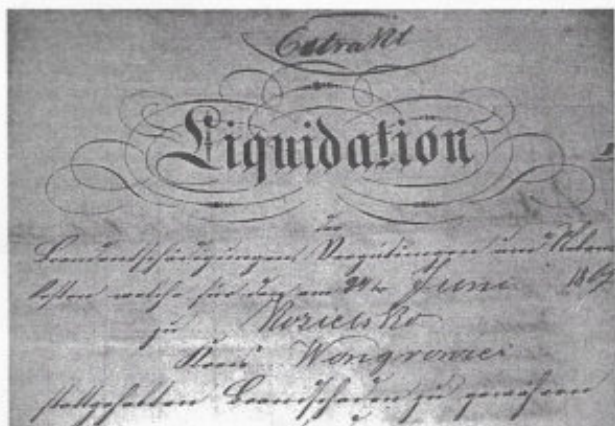
W czasie budowy zmieniono częściowo niektóre elementy budowli kościelnej między innymi brak wieży i zegara, dostawiono szkarpy.

Główna fasada kościoła przyozdobiona jest rozetą, której nie ma w rysunku oraz zmieniono kilka mniej znacznych szczegółów. Główny ołtarz, który kosztował 600. talarów ufundowała dziedziczka Stępuchowa A. Moszczeńska. Obrazy z bocznych ołtarzy przedstawiające św. Andrzeja i Matkę Boską Bolesną, pochodzą z 1874 r. W tymże roku zakończono budowę kościoła,

29 listopada poświęcono go uroczystie. Po 125 latach - 29 listopada 1999 r. odbyła się uroczysta Msza św. koncelebrowana. Przewodniczył jej ks. dr Zdzisław Sawicki - dziekan damasławski wraz z ks. kanonikiem Michałem Kosteckim - synem kozielskiej parafii oraz ks. Wojciechem Brzykcy - proboszczem parafii w Żabicy. We Mszy św. uczestniczyli ks. Bronisław Wiśniewski z Barcina, ks. Andrzej Stefański z Niemczyna i ks. Krzysztof Woźniak z Wągrowca. Kółko Rolnicze w Kozielsku oraz Polskie Stronnictwo Ludowe wystawiły poczty sztandarowe.

125 - letnią historię kościoła pw. św. Józefa przedstawił zgromadzonym proboszcz kozielski ks. Bogdan Łybek.

Anna Borczykowska

UROCZYSTOŚĆ ODPUSTOWA KU CZCI ŚW. BARBARY W WAPNIE

5 grudnia w Wapnie odbyła się uroczystość odpustowa ku czci św. Barbary. Eucharystii przewodniczył ks. prałat Heliodor Grabias, a Słowo Boże wygłosił ks. Stefan Kałmucki; przedstawiając śmierć i życie św. Jana. i św. Barbary.

Postać św. Barbary splotła ze sobą postać człowieka Adwentu, św. Jana. Pytamy czego ci święci

mają nas nauczyć w czasie Adwentu, w czasie oczekiwania na Pana.

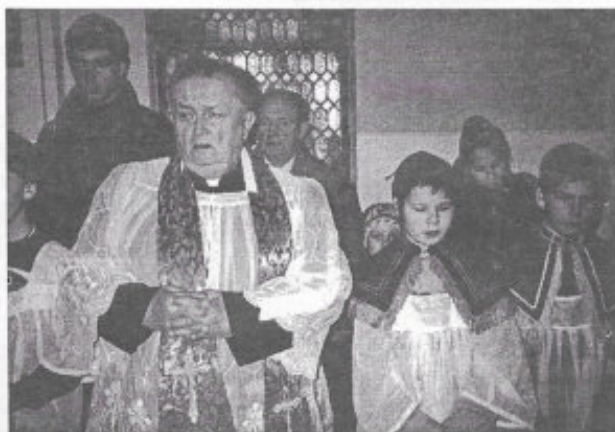
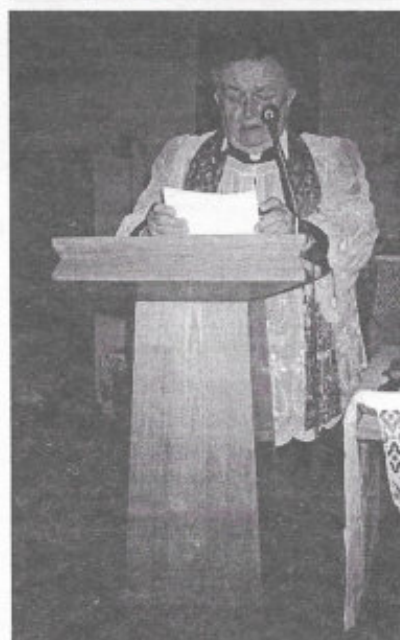
Patrząc na postać św. Jana mamy być oddani Chrystusowi do końca, bo postawa prawdziwego chrześcijanina to nie chwiejąca się trzcina, ale dąb, któremu nie oprze się największa burza.

Postać św. Barbary, uczy nas, że nie ma życia bez Boga. Ona nie szukała swego życia. Nie lękała się też stracić go dla Chrystusa, bo cenna przed Panem śmierć jego wyznawców. Ona uwierzyła, że tylko On może dać prawdziwe szczęście i radość. Tylko Bóg uczy nas miłości, ufności, On jest zawsze z nami.

Musimy też przypatrzeć się naszemu życiu codziennemu, czy zawsze zawieramy Bogu, czy umiemy nieść dobro, którego źródłem jest Bóg, nasz Ojciec.

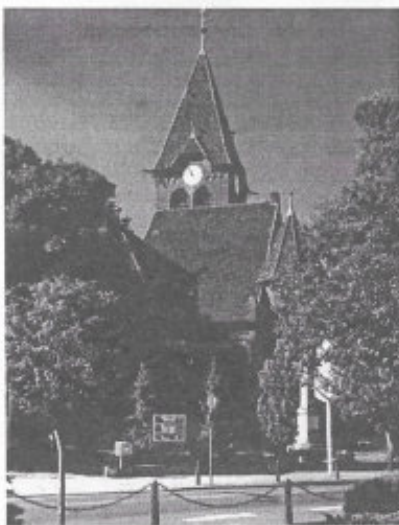
Czy w naszym życiu postępujemy tak jak św. Jan i św. Barbara PATRONKA kościoła w Wapnie?

Czy przygotowani wejdziemy w Trzecie Tysiąclecie Wiary?

ADWENTOWE SPOTKANIE W DAHLENBURGU

*„Jestem w nocy adwentowej,
Szukam światełka nadziei.
Wiem, że przyjdzie, bo obiecał.
Wiem, że dotrzyma obietnicy, bo jest wierny.
Nie będzie pamiętał, bo jest miłosierny. (...)
W tym adwencie mego życia
Będę szukał, będę prosił o przebaczenie.
On mnie podźwignie.
On mi przebaczy.
I ja, proch,
Będę z Panem gadal”.*

/ks. bp J. Zawitkowski/

Adwent oznacza przybycie, pojawienie się. Przed niespełna dwoma tysiącami laty Jezus Chrystus przybył do nas jako dziecko i król.

Pierwsza niedziela Adwentu to niedziela oczekiwania - bądźcie czujni, bo nie wiadomo, kiedy ten czas nadejdzie... W tym dniu zapalamy pierwszą świecę w adwentowym wieńcu. Świątłością jest Chrystus, niewidzialny, obdarzony łaską. Płonąca świeca jest symbolem Jego ludzkiej natury. Na adwentowym wieńcu płoną kolorowe świece...

Ogarnia nas klimat radosnego oczekiwania na Boże Narodzenie. Gdy Jan nauczał nad Jordanem, pytały tłumy: „Cóż mamy czynić? On odpowiedział - Kto ma dwie suknie, niech jedną da temu, który jej nie ma, a kto ma żywność, niech tak samo czyni”. Adwent jest czasem, w którym bardziej skłaniajemy się do pomocy bliźniemu, kierujemy swoje myśli i otwieramy swe serce na potrzeby innych.

W pierwszym tygodniu Adwentu delegacja mieszkańców gm. Damasławek przebywała z wizytą w Dahlemburgu, małym niemieckim miasteczku. Katolicy tu stanowią tylko 4 % mieszkańców. My mieliśmy okazję przyjrzeć się przygotowaniom do Świąt Bożego Narodzenia, w czasie adwentowym w ewangelickim kościele św. Jana.

Pierwsza niedziela Adwentu to w dahlemburskim kościele tzw. „Dzień Kościoła”. Co roku, pastor wraz z wiernymi przeprowadza znaną w Niemczech humanitarną akcję pod nazwą „Chleb dla świata”. Składka w tym dniu przeznaczona jest na wsparcie będących w potrzebie oraz na misje.

Parafianie przygotowują specjalny obiad, ciasto i kawę. Angażują się wszyscy, ci którzy przygotowują i ci, którzy z poczęstunku (za symboliczną opłatą do puszek) korzystają. Posiłek przygotowany jest w krużgankach kościoła.

Przy świątecznych udekorowanych stołach może usiąść każdy. W pomieszczeniach obok dziewczęta sprzedają przedmioty ofiarowane przez parafian na cele charytatywne. Można tu kupić prawie wszystko: od słomianych ozdóbek na choinkę i stroiki przez słodycze, zabawki, książki czy porcelanę. Za wszystko można składać również symboliczną „markę”.

Włączyliśmy się czynnie do akcji „Chleb dla świata” zostawiając też na ten cel swoją ofiarę,

Ukoronowaniem „Dnia Kościoła” jest wieczorny koncert adwentowy. Przygotowany został stół przez uczniów szko-

ły prywatnej w Harienau. Na długo przed rozpoczęciem koncertu wszystkie miejsca w kościele św. Jana zostały zajęte. Wśród przybyłych jest burmistrz Dahlemburga Wolfgang Prause. Damasławska delegacja wraz z rodzinami goszczącymi została zaproszona na chór. Stąd mogliśmy obserwować to niezwykle wydarzenie muzyczne. Zaproszenie na chór jest wyróżnieniem wyjaśniła tłumaczka. Na początek dzieci ze szkoły w Marienau przedstawiły jasełkę bożonarodzeniową. W kołysce przygotowanej dla Dzieciątka została zapalona świeca adwentowa.

Koncert wokalnie - instrumentalnie w wykonaniu starszych uczniów tej szkoły to prawdziwa uczta ducha, a muzyka nie zna barier językowych.

Wśród przedstawionych znalazły się utwory między innymi Mozarta, Handla, Colinsa czy J. Feliciano, kolędy oraz muzyka filmowa o tematyce bożonarodzeniowej.

Koncert został przyjęty owacyjnie przez słuchaczy niekończącymi się brawami.

Składka z tegorocznych akcji „Chleb dla świata” przeznaczona jest w połowie na misje. Druga zaś jej połowa na konkretnie wskazany cel - pomoc dla dzieci zatrudnionych przy produkcji dywanów w Tybecie. Zaangażowanie w akcję i hojność Dahlemburczyków jest godna podziwu i naśladowania. Powtórzmy więc za ks. biskupem Józefem Zawitkowskim - „Trzeba kroić serca jak bochen chleba. Musi starczyć, bo żyć trzeba. A to jest ofiara! Świat będzie nam czynił rachunek sumienia. To dobrze...”.

Anna Borczykowska

ROCZNICA ŚMIERCI BŁ. MICHAŁA KOZALA

23 stycznia 2000 roku kościół pw. bł. Michała Kozala w Wągrowcu będzie uroczystie obchodził 57 rocznicę śmierci swojego Patrona.

Przez śmierć jaką poniósł bł. Michał Kozal mamy przejrzysty znak miłości Boga w końcu naszego wieku. Wieku, w którym tak często panuje grzech i sprzeniewierzenie się Bogu.

Miłość do Boga wiodła Michała Kozala przez całe życie, począwszy od domu rodzinnego, czas nauki, czas posługi kapłańskiej aż do Dachau i w Dachau włącznie.

Nienawiść oprawców nie była budująca, a wręcz przeciwnie umacniała Go w dawaniu świadectwa Bogu.

Współczesna kohorta nie zgniotła Jego wiary.

*„Nad krematorium dym się smuje biały...
cicho się rozwiął... popioły zostały...”*

*„Zza drutów lagru jeńców garstka mała
wstchnienie smutku w tę stronę posłała
a w górze niebo ... błękitny nadziei”*

(ks. Szymkiewicz A.)

TYDZIEŃ POWSZECHNEJ MODLITWY O JEDNOŚĆ CHRZEŚCIJAN

Powoli dobiega końca drugie tysiąclecie chrześcijaństwa i wielu patrzy w przyszłość z nadzieją, że kolejne stulecie będzie przebiegać w duchu braterskiej miłości i zrozumienia.

Oczekując tego co będzie, oglądamy się wstecz podsumowując dorobek ludzkości dwudziestu wieków.

nie jest wypadkową różnych zbiegów okoliczności, lecz jest takie, jaki jest człowiek.

My, chrześcijanie, powinniśmy z pokorą wsłuchiwać się w te słowa

wiedział niegdyś abp. Dom Helder Camara: zaakceptować prawdziwy dialog - to naprawdę piękne. Starajmy się dostrzec to piękno, które jest obok nas, w drugim człowieku. Szukajmy tego co nas łączy, a nie tego, co dzieli.

Myślę, że w dzisiejszych czasach najlepszym przykładem osoby, która zabiega o tę jedność jest

ABYŚMY

BYLI

Wśród wielu wydarzeń radosnych trudno przemilczeć te przykre jak chociażby wojny, podziały, rozłamy, wyzysk, itp. czyżby modlitwa Chrystusa: „...aby wszyscy stanowili jedno, jak Ty, Ojcze, we Mnie, a ja w Tobie, aby i oni stanowili w Nas jedno, aby świat uwierzył, żeś Ty Mnie posłał” (J 17,21) była daremna?

To, co wydarzyło się w minionych wiekach, jedni tłumaczą wynikłą sytuacją polityczną, drudzy kryzysem gospodarczym wielu krajów, a inni ślepych zbiegiem wydarzeń. Jednak jakby na to nie spojrzeć, za tym wszystkim kryje się człowiek, jego egoizm, który zaślepi serce i każe myśleć wyłącznie o sobie. Ktoś powiedział kiedyś, że ży-

wa Jezusa, który tak bardzo pragnął naszej jedności. Ona miała być znakiem, że świat uwierzył, że Jezus Chrystus jest Synem Bożym.

Podziały, nie tylko religijne, zmuszają nas abyśmy każdego dnia podejmowali na nowo ten trud dialogu z drugim człowiekiem. Jak po-

JEDNO

papież Jan Paweł II. Jego ciągłe pielgrzymki, spotkania z ludźmi różnych warstw społecznych, a przede wszystkim ciągły dialog z innymi wyznawcami zmierzają do tego, byśmy tak naprawdę stanowili jedno.

Sam, w jednej ze swych licznych publikacji, tak pisze: „Musimy starać się ze wszystkich swoich sił zbudować razem teraźniejszość i przyszłość bardziej zgodną z wolą Chrystusa pragnącego jedności wszystkich swych uczniów”: (Insegnamenti, VIII, 1, 1997)

Piotr naszych czasów stara się realizować w swoim życiu wolę naszego Pana. Czy każdy z nas może powiedzieć o sobie w ten sam sposób?

kl. Jarosław Korytek CSSp/Duchacz 12/

POTRZEBA I ZADANIA NOWEJ EWANGELIZACJI NA PRZEŁOMIE II I III TYSIĄCLECIA CHRZEŚCIJAŃSTWA

Jedną z podstawowych cech chrześcijaństwa jest ewangelizacja, ma ona na celu nauczanie i ciągle przypomnianie wiernym zasad wiary, przy czym działalność ta po dwóch tysiącach lat nic nie straciła na swoim znaczeniu, inne są tylko formy jej realizacji. W kwietniu 1999 roku zakończył obrady II Synod Plenarny Kościoła w Polsce. Jeden z dekretów uchwalonych przez uczestników Synodu dotyczył potrzeb i zadań ewangelizacyjnych na przełomie II i III tysiąclecia chrześcijaństwa. Opracował go Gnieźnieński Zespół Metropolitalny. Jego autorzy określają ewangelizację jako uobecnienie przez Kościół w czasie i przestrzeni, mocą Ducha Świętego, *Dobrej Nowiny o zbawieniu, która stała się faktem w Jezusie Chrystusie*. Ma ona na celu docieranie z Ewangelią do wszystkich ludzi, aby żyli oni według nauki Jezusa. W dzisiejszych czasach działalność misyjna wymaga nowego duszpasterstwa, głoszonego z wielkim zaangażowaniem, dostosowanego do współczesnego społeczeństwa, wykorzystującego nowe możliwości techniki przekazu i mającego na uwadze warunki, w jakich dzisiaj słucha się Ewangelii.

Dekret ten został opracowany w Gnieźnie, ponieważ przy Grobie świętego Wojciecha Ojciec Święty nawoływał w 1979 roku do ewangelizacji, której nigdy nie można zaniedbać, bo ona ciągle jest aktualna. To wołanie stało się początkiem nowego programu dla całego Kościoła. W czasie drugiej pielgrzymki gnieźnieńskiej odbytej w 1997 roku Jan Paweł II przypomniał to wydarzenie i powiedział: *Z tego miejsca (...) rozlała się potężna fala, moc Ducha Świętego. Tutaj zaczęła przybierać konkretne formy myśl o nowej ewangelizacji. W tym czasie dokonały się wielkie przemiany, powstały nowe możliwości, pojawili się nowi ludzie*. Nowym narzędziem ewangelizacji w Polsce ma być dzieło Synodu Plenarnego.

Jego twórcy określają Kościół jako *Matkę rodzącą do wiary i nadziei*, bo wszyscy jeste-

śmy *powołani do zamieszkania w domu Ojca*. Każdy chrześcijanin może zbawić się tylko w Kościele, który jest *świętym darem Boga i mistycznym ciałem Chrystusa oraz ludem Bożym*. Jednocześnie jest rzeczywistością ludzką, bo tworzą Go słabi, grzeszni ludzie. Kościół jest wspólnotą - *komunią* - wiernych mówiących różnymi językami i zamieszkującymi wszystkie kontynenty. Tworzą oni jedność, bo łączą ich Duch Święty wiarą, nadzieją i miłością, czyli więzami nadnaturalnymi. Trzecia Osoba Boska umożliwia zachowanie łączności z Kościołem ewangelicznym przez papieża i biskupów, następców świętego Piotra i apostołów. Biskup Rzymu jako następca świętego Piotra, stoi na czele kolegium biskupów i odpowiada za jedność Kościoła. Biskupi sprawują opiekę nad *powierzoną sobie częścią Ludu Bożego*, pomagają im prezbiterzy i diakoni. Papież i biskupi tworzą Urząd Nauczycielski Kościoła, który chroni autentyczną wiarę. Kościół jest podzielony na Kościoły lokalne - diecezje, na ich czele stoją biskupi, czyli *pasterze z ustanowienia Chrystusa*. Diecezje składają się z parafii, w których w imieniu biskupów duszpasterzują proboszczowie. W parafiach *koncentruje się życie wiernych* i są one *niejako ostatecznym umiejscowieniem Kościoła*.

Każdy katolik, zgodnie z Konstytucją *Lumen gentium* Soboru Watykańskiego II został powołany do uczestniczenia w prorockiej, kapłańskiej i królewskiej misji Jezusa Chrystusa. Misja prorocka zobowiązuje do przyjęcia Ewangelii i *głoszenia jej słowem i czynem* oraz odważnego demaskowania wszelkiego zła. Udział w *królewskim kapłaństwie* polega na składaniu Bogu w czasie ofiary eucharystycznej siebie i *owoców doczesnego trudu*. Misja królewska jest walką z grzechem i miłością do innych ludzi oraz służbie najbardziej potrzebującym. Przy czym wszystkie trzy formy życia chrześcijańskiego powinny być realizowane *we wspólnocie i dla wspólnoty*.

Kościół rzymskokatolicki jest powiązany z innymi wspólnotami chrześcijańskimi działaniem Ducha Świętego. Poszczególne wspólnoty pomagają sobie wzajemnie, działając w duchu ekumenizmu i wspólnym poszukiwaniu prawdy. Od ich jedności uzależniona jest *skuteczność posłannictwa Kościoła wobec świata*. Autorzy projektu pytają słowami Jana Pawła II: *Czyż można (...) głosić Ewangelię pojednania, nie dążąc zarazem czynnie do pojednania chrześcijan? (...) Czyż niewierzący, stykając się z misjonarzami, którzy nie zgadzają się ze sobą nawzajem, choć wszyscy powołują się na Chrystusa, będą umieli przyjąć prawdziwe orędzie? Czy nie pomyślą,*

że Ewangelia, choć jest przedstawiana jako podstawowe prawo miłości, stanowi raczej przyczynę podziału?

Kościół w Polsce pragnie jedności, i sprawa ekumenizmu jest jednym z pierwszorzędnych działań duszpasterskich, toteż nie tylko współpracuje z innymi Kościołami w pracy misyjnej na całym świecie, ale także powinien misjonować *we własnym domu*. Przypomniał o tym Jan Paweł II w 1987 roku, w czasie III pielgrzymki do Ojczyzny: *Kościół cały jest misyjny. Cały i wszędzie! Wy wszyscy, którzy nie podejmujecie posługi na terenach misyjnych - nie zapominajcie, że nasza własna, polska Ojczyzna wciąż potrzebuje nowej ewangelizacji. Podobnie jak cała chrześcijańska Europa. Po setkach lat i tysiącach - wciąż na nowo! Cała Europa stała się kontynentem nowego wielkiego wyzwania dla Ewangelii. I Polska też.*

Misja ewangelizacyjna obejmuje całą rzeczywistość doczesną, bo odnowienie wszystkiego w Chrystusie dotyczy całego stworzenia. Chrześcijanie powinni więc budować coraz lepszy świat dla dobra swojego i innych społeczności. Wspomniana *rzeczywistość* to codzienne życie rodzinne, zawodowe, społeczne obejmujące naukę, kulturę, gospodarkę i politykę. Dzięki należytemu wypełnianiu obowiązków rodzinnych, zawodowych i społecznych każdy człowiek nie tylko uczestniczy w życiu Bożym, *lecz także rozsiewa na cały świat niejako odbite światło Boże, zwłaszcza przez to, że leczy i podnosi godność osoby ludzkiej*. Dlatego każdy poszczególny człowiek, dzięki dobremu wypełnianiu swoich codziennych obowiązków może przyczynić się do powstania coraz lepszego świata.

Podstawą ewangelizowania jest Objawienie, a ponieważ historia zbawienia *łączy się z ludzką historią*, ma ona charakter doczesny, dlatego w danej teraźniejszości należy odczytywać i badać *znaki czasu*. Polega to na dostosowaniu do mentalności każdego kolejnego pokolenia odwiecznych pytań o sens życia obecnego i przyszłego oraz stosunków międzyludzkich. Jan Paweł II w 1991 roku powiedział do biskupów polskich: *Nasze polskie „znaki czasu” uległy wyraźnemu przesunięciu wraz z zalaniem się systemu marksistowskiego i totalitarnego, który warunkował świadomość i postawy ludzi w naszym kraju*.

Jednym z zadań nowej ewangelizacji jest pomoc lokalnemu Kościołowi w *odkrywaniu własnych korzeni wiary i w odnowieniu spojrzenia na dziedzictwo Ewangelii*. Dzięki poznaniu własnej przeszłości łatwiej jest podejmować nowe zadania. W tym kontekście

/ciąg dalszy na stronie 9/

szczególnego znaczenie nabiera troska o rozwój rodzimej kultury, która swój początek wzięła z tradycji chrześcijańskich. Wierność tradycji chrześcijańskiej stanowi jedną z najcenniejszych wartości polskiego katolicyzmu. W czasie zaborów i drugiej wojny światowej Kościół pełnił funkcję jednoczącą naród, a w latach władzy ludowej ugruntował *chrześcijańskie dziedzictwo wiary*. Wielokrotnie w dziejach Polski Kościół, ciesząc się wielkim autorytetem moralnym, bronił społeczeństwo przed niesprawiedliwymi rządami i jednocześnie był otwarty na współpracę ze wszystkimi osobami zamieszkującymi kraj, niezależnie od ich przynależności narodowej i religijnej. Cechą polskiego katolicyzmu jest *maryjność*, która stała się jednym z czynników integracji Polaków, poprzez Jasnogórskie Śluby Narodu, Nowennę Tysiąclecia, peregrynację Obrazu Jasnogórskiej Pani i pielgrzymki. Od wielu stuleci Kościół w Polsce miał charakter masowy, przy czym cała działalność duszpasterska spoczywała w rękach księży, a świeccy angażowali się w niewielkim stopniu.

Pomimo ciągłej ewangelizacji w ostatnich latach nastąpiły zmiany w życiu katolików polskich. Rozszerza się zobojętnienie religijne, zeświecczenie i ateizm praktyczny. Niektórzy zajęci tylko sobą coraz bardziej oddalają się od spraw duchowych. Nie potrafia zrozumieć właściwego pojmowania małżeństwa jako *sakramentalnego związku mężczyzny i kobiety* oraz odpowiedzialności za życie poczęte. Zbyt mało troszcą się o posiadanie coraz większej ilości dóbr materialnych. Żyją tylko własnym życiem, nie wykazując najmniejszej troski o innych. Wolność w ich rozumieniu polega na robieniu wszystkiego, co zechcą. Zasad wiary i moralności wybierają tylko to, co im odpowiada. Negują obowiązek Kościoła do publicznego wypowiedziania się, pragnąc ograniczyć wiarę do sfery prywatnej. Nie postrzegają się do współodpowiedzialności świeckich za ewangelizację. Wstępują do sekt, szukając w nich *atrakcyjnych dróg zbawienia*.

Jednocześnie, obok tych negatywnych cech polskiego katolicyzmu występuje wiele dobrego, świadczą o tym kanonizacje i beatyfikacje duchownych i świeckich oraz Papież z rodu Polaków - Piotr naszych czasów. *Pontyfikat Jana Pawła II* - piszą autorzy omawianego dekretu - *jest niezwykłym darem Boga dla Kościoła i narodu polskiego. Obecność ukochanego Ojca Świętego na stolicy Piotrowej i jego nauczanie pomogło odnaleźć Polakom poczucie solidarności i podmiotowości narodowej, które zaowocowało odzyskaniem wolności i suwerenności po pięćdziesięciu latach zniewolenia*.

U części katolików wzrasta poczucie odpowiedzialności za Kościół. Powstają liczne

wspólnoty, grupy apostołskie i stowarzyszenia, reaktywowała działalność Akcja Katolicka. Młodzież coraz liczniej uczestniczy w pielgrzymkach na Jasną Górę, przede wszystkich pieszych, bierze czynny udział w Światowych Dniach Młodzieży i Europejskich Spotkaniach Młodych. Świeccy włączają się w obronę życia i działania ekologiczne. W Polsce nadal są liczne powołania kapłańskie, zakonne i misyjne. Powstają nowe wydawnictwa i czasopisma katolickie, gazetki parafialne, rozgłośnie katolickie i programy telewizyjne. Działają liczne szkoły katolickie różnych szczebli i fakultety teologiczne na uczelniach świeckich.

Autorzy dekretu uważają, że podstawowym zadaniem Kościoła w Polsce jest pogłębienie wiary i zmiana postaw katolików świeckich oraz sprostanie wyzwaniom ewangelizacyjnym *we współczesnym świecie. Będzie to możliwe, jeśli wszyscy chrześcijanie poczują się wezwani do prowadzenia tego dzieła i każdy zgodnie ze swoim powołaniem podejmie przypadające nań zadania. Nowa ewangelizacja zaczyna się bowiem od autoewangelizacji, od otwarcia się na Ducha Świętego, który jest w początku wszelkiej misji. Jej skuteczność i zaangażowanie w działalność apostołską ludzi świeckich zależy przede wszystkim od nich samych, od ich zjednoczenia z Chrystusem i uczestniczenia w organizacjach i stowarzyszeniach katolickich oraz grupach modlitewnych.*

W celu wzrostu zaangażowania ludzi świeckich w życie Kościoła należy pogłębić ich świadomość eklezjalną, czyli *miłość do Kościoła Matki*. Zadania te powinien realizować Kościół lokalny, czyli diecezja, która składa się z parafii określanych jako *wspólnoty wspólnot*. W każdej z nich powinien być przeprowadzony synodalny rachunek sumienia, umożliwiający właściwe spojrzenie na dotychczasową działalność duszpasterską i rolę ludzi świeckich. Udział świeckich w najmniejszej nawet wspólnocie działającej na terenie parafii pozwala im realizować swoją podmiotowość w Kościele.

Każdy parafianin jest zobowiązany do współuczestnictwa w życiu swojej wspólnoty wspólnot. A zadań do realizacji jest bardzo wiele i każde z nich służyć powinno rodzinie, dzieciom i młodzieży oraz najbardziej potrzebującym, czyli bezrobotnym, chorym i osobom w podeszłym wieku. Większość z nich podejmować może przede wszystkim laikat, przykładowo: zakładanie bibliotek, przedszkoli, wideotek, kawiarenek i tanich jadłodajni, klubów sportowych, klubów dziecięcych, młodzieżowych i trzeciego wieku.

Autorzy dekretu podkreślili, że podstawowymi zadaniami nowej ewangelizacji w Polsce powinny być:

- nauczanie wiernych odpowiedzialności za rodzinę i młode pokolenie;
- krzewienie katolickiej nauki społecznej,

bo jej znajomość jest nieodzowna wszystkim zaangażowanym w działalność polityczną, żeby pojmowali ją jako służbę i troskę o dobro wspólne;

- służba człowiekowi poprzez ukazanie mu *jego godności i powołania, jakie otrzymał od Boga Stwórcy i Odkupiciela;*

- kształtowanie *zdrowego sumienia i ładu moralnego, polegającego na angażowaniu się w czynienie dobra, pomnażanie go w sobie i wokół siebie oraz na niegodzeniu się na zło i angażowanie się w budowanie Królestwa Bożego w rodzinie, społeczności i Ojczyźnie, troska o sprawy publiczne oraz podejmowanie odpowiedzialności za dobro wspólne;*

- troska o ubogich realizowana we współpracy z wszystkimi ludźmi dobrej woli i innymi Kościołami;

- przepajanie kultury wartościami chrześcijańskimi oraz *odważnej, twórczej i aktywnej obecności w miejscach, gdzie kulturę się tworzy, rozwija i ubogaca, a także wychowanie młodzieży do właściwego odbioru tego wszystkiego, co jest owocem kultury;*

- włączenie się w działalność Kościoła *po-wszechnego otwartego na potrzeby misji i ekumenii oraz pojednanie chrześcijan i Żydów. Aby mogło ono jak najszybciej zaowocować uczestnicy gnieźnieńskiej sesji modlili się: Zgromadzeni na Synodzie Plenarnym proszą Boga za wszystkich żyjących niechęć i urazy po jednej i drugiej stronie, aby dał im łaskę przemiany serca;*

- otaczanie szacunkiem miejsc kultu innych wyznań;

- troskliwe odnoszenie się do niewierzących.

Na zakończenie zgromadzeni na ostatniej sesji Synodu Plenarnego biskupi, kapłani, zakonnicy i świeccy zaapelowali, aby w roku 2001 zwołane zostały synody diecezjalne i parafialne. Ich celem powinno być zorientowanie się w aktualnej sytuacji duszpasterskiej i określenie zadań do działania na najbliższą przyszłość, aby diecezje i parafie stały się *wspólnotami wspólnot, prawdziwymi ojczyznami ducha i wiary, które będą przyciągały także zagubionych, oszukanych i poszukujących*. Drugi Synod Plenarny Kościoła w Polsce wytyczył drogi działania ewangelizacyjnego w naszej Ojczyźnie u początku trzeciego tysiąclecia chrześcijaństwa.

Leokadia Grajkowska

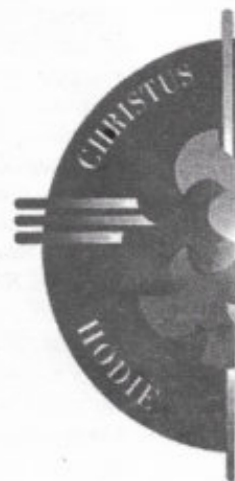

JUBILEUSZOW

WAŻNIEJSZE DATY JUBILEUSZU

- 24.XII.1999 Bazylika św. Piotra - Otwarcie Drzwi Świętych
25.XII.1999 Bazylika św. Piotra - Błogosławieństwo Urbi et Orbi
Ziemia Święta - Otwarcie Jubileuszu
Kościoły lokalne - Otwarcie Jubileuszu
- 1.I. 2000 - Bazylika św. Piotra - Światowy Dzień Pokoju
2.I. 2000 - Bazylika św. Piotra - Jubileusz dzieci
2.II.2000 - Bazylika św. Piotra - Jubileusz życia konsekrowanego
11.II. 2000 - Bazylika św. Piotra - Jubileusz chorych i pracowników służby zdrowia
18.II. 2000 - Bazylika S.Maria sopra Minerva - Jubileusz artystów
20.II. 2000 - Jubileusz diakonów stałych
22.II. 2000 - Bazylika św. Piotra - Jubileusz Kurii Rzymskiej
25.III.2000 - Nazaret Bazylika Zwiastowania
Nabożeństwo w łączności z głównymi sanktuariami maryjnymi
na świecie, którego tematem będzie godność kobiety
- 18.V.2000 - 80 rocznica urodzin Ojca Św. - Plac św. Piotra
Msza św. - Jubileusz duchowieństwa
- 25.V.2000 - Jubileusz ludzi nauki
28.V.2000 - Jubileusz diecezji rzymskiej
- 4.VI. 2000 - Bazylika św. Piotra - Jubileusz dziennikarzy
18.VI. 2000 - Bazylika św. Jana na Lateranie
Otwarcie Międzynarodowego Kongresu Eucharystycznego
- 9.VII. 2000 - Obchody Jubileuszu w więzieniach
15. VIII. 2000 - Otwarcie XV światowego Dnia Młodzieży
10.IX. 2000 - Bazylika św. Piotra - Jubileusz nauczycieli akademickich
15.IX. 2000 - Otwarcie Międzynarodowego Kongresu Maryjno - Mariologicznego
17. IX. 2000 - Jubileusz ludzi starszych
- 3.X. 2000 - Dzień dialogu żydowsko - chrześcijańskiego
15.X. 2000 - Plac św. Piotra - Jubileusz rodzin
29.X.2000 - Stadion Olimpijski - Jubileusz sportowców
5.XI. 2000 - Jubileusz odpowiedzialnych za sprawy publiczne
12.XI. 2000 - Jubileusz rolników
19. XI.2000 - Bazylika św. Piotra - Jubileusz wojska i policji
24. XI. 2000 - Otwarcie Światowego Kongresu Apostolstwa Świeckich
17.XII.2000 - Bazylika św. Pawła za Murami
Jubileusz świata teatru, kina, telewizji i muzyki
- 5.I. 2001 - Wigilia Uroczystości Objawienia Pańskiego
Zamknięcie Drzwi Świętych - Zamknięcie Jubileuszu

Jubileusz lub Rok Święty jest w Kościele od 1300 rogo co 25 lat, dla szczególnie „Jubileusze nadzwyczajne Jubileusz 2000 roku zost nationis Mysterium”. Rozp roku otwarciem Drzwi Św tra w Rzymie przez papie otwarte Drzwi Święte w kach Rzymu. Symbol tej ce Pana Jezusa:

„Ja jestem bramą” ... J I
W Katedrach całego świc
czysta liturgia rozpoczyna

Rok Jubileuszowy to do lepszego zrozumienia

- jest rok duchowego od
- rok osobistego spotkar
- rok hojnej miłości Bog
- rok hojnej miłości brac

Jubileusz powinien u chrześcijanach:

- wiarę w Boga, który ol
- umocnić nadzieję, w oczekiwaniu na życie
- ożywić miłość, czynni

PRZESŁANIE ROKU JI Wielką troską Papież duchowe przygotowanie

„Myślą wybiegamy ku w którym cały Kościół pr

WY ROK 2000

„W Roku Jubileuszowym chrześcijanie raz jeszcze uświadamiają sobie z wiarą i zdumieniem miłość Ojca, który Syna swego dał,... aby każdy kto w Niego wierzy, nie zginął, ale miał życie wieczne” J 3,16.

„Radość każdego Jubileuszu jest w szczególności radością z odpuszczenia win, radością nawrócenia”.

Jan Paweł II

szczególnie głęboki tajemnicę wcielenia Słowa. Musimy otworzyć drzwi naszych sumień i naszego życia Chrystusowi Zbawicielowi, poddając się ulegle działaniu Ducha Świętego, aby coraz bardziej upodobnić się do Pana”.

Jubileusz ma jasno określony cel:

- ożywienie wiary
- świadectwa chrześcijan.

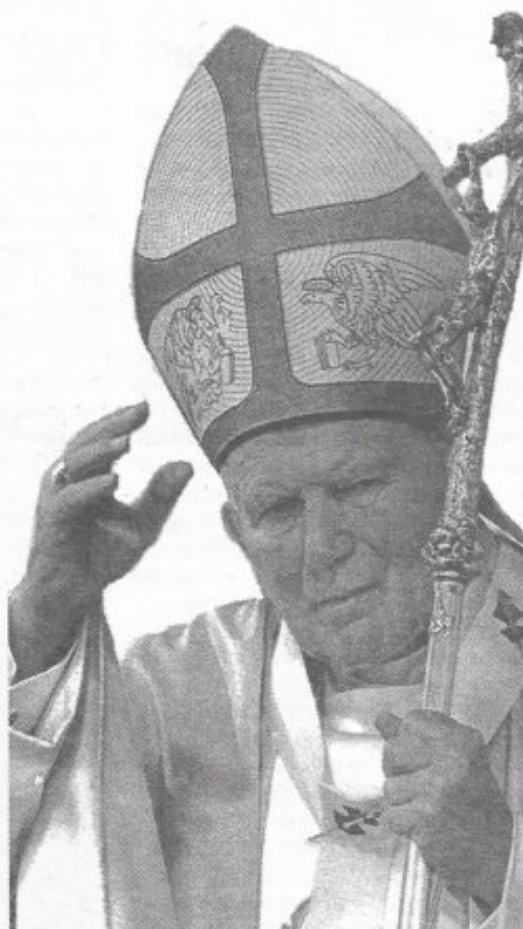
1. Lepiej poznać Ojca, Syna i Ducha Świętego, wraz z Maryją - Matką Odkupiciela
  - czytanie Pisma Świętego
  - pogłębienie znajomości prawd wiary, zwłaszcza przez studium Katechizmu Kościoła Katolickiego
  - uczestniczenie w liturgii, zwłaszcza przez pełne uczestnictwo we Mszy św.
2. Świadectwa chrześcijan
  - w życiu osobistym, rodzinnym zawodowym, społecznym, w życiu Kościoła.
  - pełnienie dzieł miłosierdzia
  - własne cierpienia ofiarować Bogu, łącząc je ze zbawczą ofiarą Krzyża Chrystusowego

ODPUST JUBILEUSZOWY

Jubileusz jest rokiem łaski, wierni mogą otrzymać odpust zupełny (kary doczesnej) pod warunkami określonymi w bulli ogłaszającej Rok Święty:

1. Spowiedź sakramentalna
2. Komunia eucharystyczna
3. Pielgrzymka (może być nawiedzenie jednego kościoła wskazanego przez władze kościelne)

4. Modlitwy: Wierzę, Ojcze Nasz, Zdrowaś, Chwała Ojcu (zgodnie z intencjami papieża).
5. Uczynki miłosierdzia (względem chorych, samotnych, starszych, więźniów, trudnej młodzieży, sierot, niepełnosprawnych, tych którzy znajdują się w potrzebie).

...y uroczyste obchodzony
...cu. Aktualnie obchodzi się
...ych względów ogłasza się

...ał ogłoszony Bullą „Incar-
...oczyna się 24 grudnia 1999
...iętych w Bazylice św. Pio-
...ża. Równocześnie zostaną
...rzech pozostałych bazyli-
...remonii nawiązuje do słów

...), 7
...ta będzie sprawowana uro-
...ąca Jubileusz.

niezwykle zaproszenie
Tajemnicy wcielenia:

...rodzenia
...ia z Chrystusem
...a i do Boga
...i do braci

wierdzić w dzisiejszych

...jawił się w Chrystusie
...yrażającą się w godnym
...wieczne
...służąc braciom

JUBILEUSZOWEGO 2000
...a Jana Pawła II jest to
...na Wielki Jubileusz.

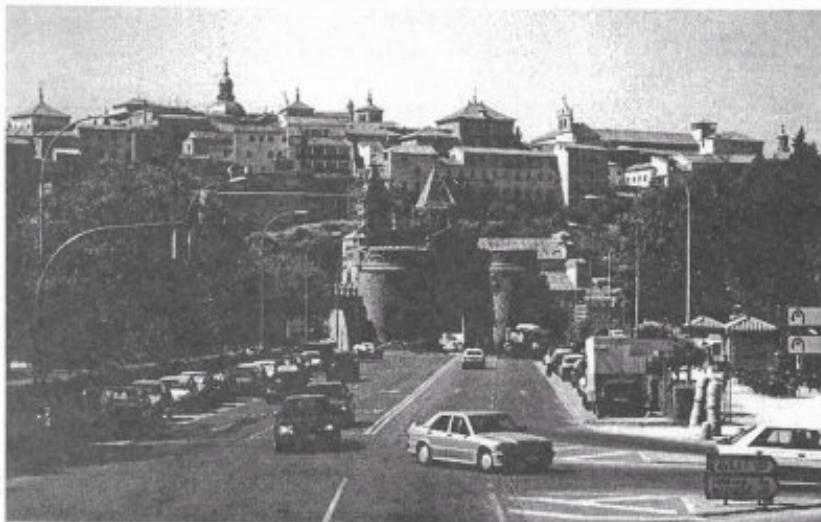
...wielkiej dacie Roku 2000,
...ceżywać będzie w sposób,

Byłam tam...

Z pielgrzymiego notatnika
do Lourdes i Fatimy cz. IV

TOLEDO leży 70 km na płd. zachód od Madrytu. Jest to miasto zabytkowe, dawna stolica państwa, dziś skarbnica narodowych pamiątek i tradycji, siedziba prymasów i centrum życia religijnego. Położenie w pętli rzeki Tag, płynącej skalistym wąwozem uniemożliwiło rozbudowę miasta, wobec czego jego plan nie zmienił się od kilkuset lat. Rzymskie i mauretańskie mury obronne tworzą granicę starego Toledo, wąskie uliczki wspinają się ku szczytom dwu skalistych wzgórz. Na jednym wznosi się potężny obronny Alkazar, odbudowany od fundamentów po zniszczeniach w 1936 r. (dziś mauzoleum pamięci obrońców i muzeum wojny domowej). Na drugim zbudowano ogromną gotycką katedrę (1227 - koniec XV w.).

Zwiedzanie miasta rozpoczynamy, docierając poprzez labirynt wąskich uliczek, od katedry toledońskiej, która jest pierwszą wielką budowlą pozbawioną wyraźnych śladów budownictwa arabskiego. Główna jej elewacja jest niesymetryczna. Po lewej stronie znajduje się potężna dzwonnica o wysokości 90 m, początkowo czworoboczna, wyżej osmioboczna, piękny przykład późnego gotyku. Mieści 17-tonowy dzwon z 1753 r., a jej osmioboczny strzelisty hełm otacza potrójna opaska z promieni, symbolizująca ciemnową koronę. Prawa wieża jest niska w stylu barokowym z kopułą. Nad ostrołukowym portalem głównym (Puerta del Perdón) kolosalny fryz gotycki przedstawiający apostołów. Wizerunek Chrystusa znajduje się na lasce drzwi, a zwieńczeniu płaskorzeźba przedstawiająca objawienie się NMP św. Ildefonsowi. Ogółem wejść do katedry jest osiem. I tak np. Brama Zegarowa (Puerta del Reloj) pochodzi z końca XIII w. i jest najstarszą ze wszystkich bram. W jej ostrym sklepieniu łukowym przedstawione zostały różne sceny

z Nowego Testamentu.

Oplacamy wstęp do katedry kupując bilet za 500 peset. Teraz możemy już zwiedzać jej przebogate wnętrze. Przestrzeń wewnętrzną dzieli 88 kolumn i filarów, a oświetla 750 barwnych witrażowych okien (witraże z XIV i XV w.). Katedra posiada nawę główną i cztery nawy boczne o różnej szerokości, wokół rozmieszczone są bogato zdobione kaplice. Wnętrze prezbiterium uznawane jest za najpiękniejsze w całej Hiszpanii. Środkową nawę zamyka Coro (chór) z żelazną dokoła kratą, które otaczają dwa rzędy stali z płaskorzeźbami. Dolne 54 - przedstawiają zdobycie Grenady przez Królów Katolickich i są zdobione inkrustowaną intarsją. Górne stalle utrzymane są w typowym stylu renesansowym i składają się z 70 krzesel. Nad stallami znajduje się fryz z alabastrowych płaskorzeźb przedstawiających Przemienienie Pańskie i fryz nad tronem arcybisku-

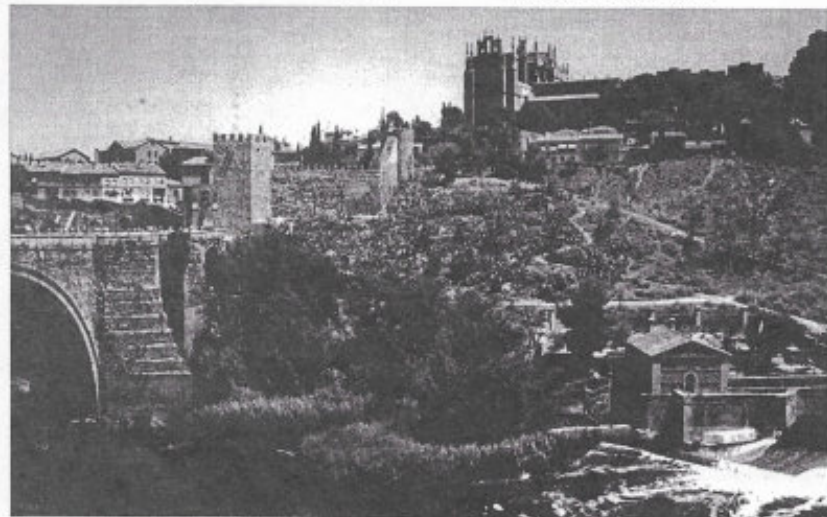
pa św. Ildefonsa. Pośrodku - kunsztowna katedralnica z pulpitem z żelaza i brązu, którą zdobi rzeźba orła.

Główny ołtarz bazyliki (w Capilla Mayor) to prawdziwe arcydzieło rzeźbiarskie w drewnie. Jest to olbrzymie (12 m wys.) drewniane retabulum, bogato inkrustowane, pełne pozłacanych i wielobarwnych elementów dekoracyjnych. Barwne płaskorzeźby w 5 rzędach przedstawiają sceny z życia Jezusa Chrystusa. W części centralnej umieszczona jest rzeźba Najświętszej Panny z Dzieciątkiem Jezus. Przed ołtarzem po lewej stronie znajduje się sarkofag zdobywcy Grenady kardynała Pedra Gonzalez de Mendoza a po prawej królów kastylijskich: Sancha III, Alfonsa VII i Sancha IV. Za ołtarzem głównym natomiast arcydzieło mistrza baroku Narcisca Tome (XVIII w.) słynne Transparente.

Jedną z najbardziej interesujących kaplic jest Kaplica św. Ildefonsa z grobowcem arcybiskupa Albornoza. W Kaplicy Nowych Królów znajdują się sarkofagi trzech królów z dynastii Trastámara: Henryka II, Jana II i Henryka III oraz ich żon. W Kaplicy św. Jakuba znajdują się alabastrowe sarkofagi Alvara de Luny i jego żony i XV-wieczny gotycki ołtarz, który zwieńczony jest reliefem przedstawiający św. Jakuba, apostoła walczącego z poganami w bitwie pod Clavijo.

Dochodzimy do ogromnej zakrystii, która znajduje się po lewej stronie Capilla Mayor. Na jej sklepieniu podziwiamy fresk pędzla Luki Giordana przedstawiający św. Ildefonsa i NMP w otoczeniu niebiańskich istot wraz z napisem Jahwe po hebrajsku. W zakrystii oglądamy wiele cennych dzieł sztuki (muzeum malarstwa). Jest tu 16 płócien El Greca m.in. Apostołowie,

(dalszy ciąg na stronie 13/)

Łzy św. Piotra, św. Łukasza, Chrystus odarty z szat, Van Dycka - Święta Rodzina, Goi - Jezus pojmany, Pedra Orrenta... Następna sala to Vestiaro z obrazami Van Dycka, Rubensa, Belliniego, Tycjana i innych. Ostatnią salą jest Roperia z kolekcją szat liturgicznych.

Z zakrystii przechodzimy do sanktuarium kaplicy Virgen del Sagrario z prastarą srebrną figurką Matki Boskiej - patronką miasta, podobno przywiezioną do Toledo w I wieku przez św. Eugeniusza.

Pod dzwonnica z kaplicy św. Jana pokrytej rzeźbionym mudejarskim plafonem wchodzimy do skarbcza, który mieści niezmiernie bogactwo wyrobów ze złota i drogich kamieni, dzieł sztuki i kosztownych szat. Przechowywana jest tu ogromna monstrancja (Custodia) o wysokości 3 m i ważąca 180 kg wykonana z połączanego srebra przywiezionego przez Cortesa z Meksyku. W nią wprawiona jest złota monstrancja zrobiona z pierwszego złota jakie Kolumb przewiózł z Ameryki, a także srebrny globus, na którym po raz pierwszy zaznaczono położenie Ameryki, miecz Alfonsa VI, dary niezliczonych królów i magnatów.

Jeszcze do zwiedzania pozostała Sala Kapituarna z 1512 r. Pośpiesznie udajemy się tam, bo czas zwiedzania katedry jest ograniczony. Zwracamy uwagę na plafon w stylu mudejar w przedśionku i barwne stiukowe ornamenty na ścianach. Kapitułarz jest to duży prostokątny pokój, w którym odbywały się zgromadzenia kapituły. Na jego ścianach znajdują się m.in. freski i portrety wszystkich biskupów Toledo (106) począwszy od św. Eugeniusza z I w. do kardynała Cisneros z XV w.

Po zwiedzaniu katedry kierujemy się na zachód, gdzie w jej pobliżu znajduje się Kościół Santo Tome z wieżą w stylu mauretańskim (mudejar). Tu znajduje się słynne płótno wielkiego El Greca - Pogrzeb hrabiego de Orgaza. Jest on uważany za jedno z największych arcydzieł malarstwa w skali światowej. Scena podzielona jest na dwie części, a linię podziału stanowi grupa przypatrujących się pogrzebowi postaci. W górnej części - Jezus w otoczeniu niebiańskich istot, gdy przyjmuje duszę hrabiego, w dolnej - miejscowi notable oraz święci: Augustyn i Szczepan. El Greco spędził w Toledo najbardziej twórcze lata. Powyżej wzgó-

rza Santa Tone zrekonstruowano dom, w którym prawdopodobnie mieszkał, a obok zbudowano poświęcone mu muzeum. Tam niestety nie docieramy, a szkoda, mamy ograniczony czas zwiedzania.

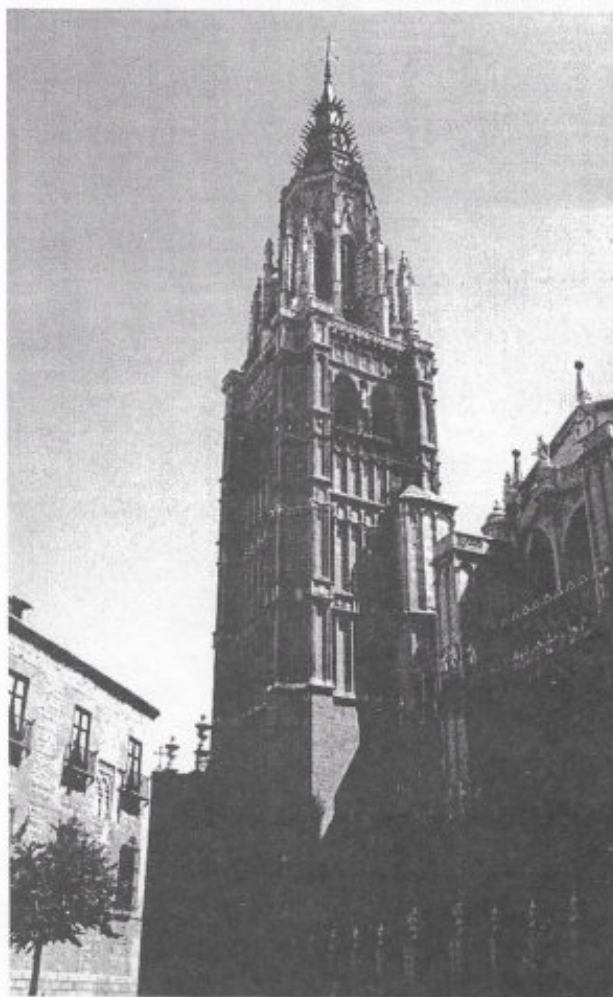
W drodze powrotnej do autokaru przy zakolu rzeki Tag zwiedzamy jeszcze kościół San Juan de los Reyes (św. Jana od królów) wzniesiony przez Ferdynanda i Izabelę, Królów Katolickich. Jego styl jest mieszaniną gotyku, renesansu i mudejaru. Z portalu zwisają łańcuchy, w które Maurów zakuwali chrześcijańskich jeńców, później uwolnionych po zdobyciu Grenady. Dochodzimy do rzeki Tag i przechodzimy przez most San Martin, który składa się z pięciu łuków i charakterystycznych wież obronnych, usytuowanych, po obu stronach rzeki. Na jednej ze ścian wieży od strony miasta umieszczony jest granitowy relief dedykowany NMP, a na przeciwnej ścianie znajduje się herb miasta. Znajdujemy się na obniżonym terenie rzeki Tag. Przed nami rozciąga się wspaniały, rozległy widok ogólny miasta, gdzie po prawej stronie króluje Alkazar, a w głębi po lewej katedra. Ten obraz Toledo pozostanie na zawsze w naszej pamięci. Jeszcze pośpiesznie robimy ostatnie zdjęcia. Autokar czeka, ruszamy dalej.

W drodze do Fatimy obserwujemy zmienne krajobrazy. Gęste lasy sąsiadują z łańcuchami skalistych wzgórz. Rzeki i potoki płyną głębokimi kanionami. Do granicy portugalskiej jedziemy drogą E4 pośród wypalonych słońcem wyżyn Hiszpanii i rdzawego koloru ziemi. Granicę hiszpańsko-portugalską przekraczamy w Galepos. powoli dzień zbliża się ku zachodowi. Pora na modlitwę wieczorną. Dziś w wielkim skupieniu odmawiamy różaniec, który jutro już będziemy odmawiać przed figurą Matki Boskiej Fatimskiej w miejscu Jej objawienia trójce pastuszków.

Do Fatimy docieramy o północy. Zakwaterowanie otrzymujemy w hotelu czterogwiazdkowym prowadzonym przez siostry zakonne (Casa das Irmãs Dominicanas).

c.d.n.

Olga Nowicka-Pawłowska

WIECZNIE ŻYWY CUD BETLEJEMSKI

„Niebo dotyka człowieka
taka noc
niepodobna do żadnej!
Rozrasta się w nas
otwiera drzwi” (U.Korzonek)

Betlejem. Miejscowość każdemu bardzo bliska, choć tak odległa w przestrzeni. Znamy wszyscy to miasto, ale znamy je zupełnie inaczej niż inne miasta na świecie. Tę nazwę słyszymy w naszych domach rodzinnych, gdy jesteśmy jeszcze zupełnie mali. O tym mieście się mówi, kiedy w domu jest zapach choinki, pieczonych pierników i gdy siadamy do uroczystej wierzery. O tym mieście mówi się, gdy nad baldachimem gwiazdzonego nieba idzie się o północy na pasterkę.

Ale z liturgii uroczystości Bożego Narodzenia dowiadujemy się, że to miasto sprzed 2000 laty nie było gościnne.

Nie było miejsca dla Józefa i jego brzemiennej małżonki. Nie znaleźli oni ciepłego i bezpiecznego miejsca.

Św. Jan Ewangelista pisał: „[Słowo] przyszło do swojej własności, a swoi

Go nie przyjęli” (J 1,11). Matka Boża porodziła Syna w stajni wśród zwierząt. Pierwsi przywitani go, nie dostojnicy, a pastuszkowie.

Boży Syn przyszedł na świat w sposób przerastający nasze myślenie. Bóg przez narodzenie Syna swojego okazał nam swoją miłość, miłość do końca, nie znającą żadnego wymiaru. Miłość pełną i dla wszystkich.

Czy gotowi jesteśmy Ją przyjąć, gdyby teraz do naszych drzwi zapukał Józef cieśla i prosiłby o nocleg dla swej młodej brzemiennej małżonki? A może zachowalibyśmy się podobnie jak 2000 lat temu mieszkańcy w Betlejem. Oni żyli sobą i tylko dla siebie. Nie wiedzieli, kto się ma rodzić, wiedzieli, że u ich drzwi stanął człowiek potrzebujący pomocy.

Ojciec Święty Jan Paweł II od początku swojego pontyfikatu woła: „Otwórzcie drzwi Chrystusowi”, bo trzeba otworzyć drzwi i serca Gościowi, który dziś

jest często odrzucony, nierozpoznany, niechciany.

Co dzisiaj oznacza „Otwórzcie drzwi Chrystusowi”? Musimy uwierzyć, że Bóg przyszedł na świat, aby nas zbawić, musimy Boże Dziecię przyjąć do naszych serc, musimy Go widzieć w drugim człowieku, musimy widzieć potrzebujących, nie możemy zamykać drzwi, odkładać słuchawki telefonicznej, nie odpowiedzieć na list. I nie szukajmy usprawiedliwienia.

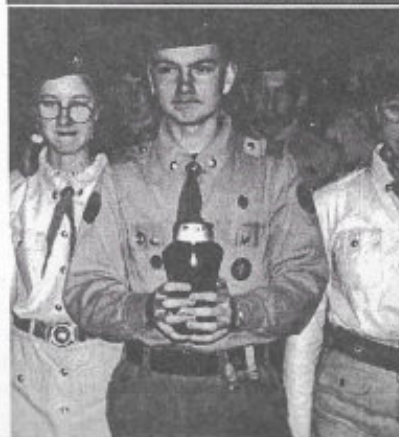
Przez cały rok 2000. w naszych kościołach, kaplicach, domach wystawiona będzie figurka Dzieciątka Jezus. Będzie to dla nas okazja, aby prosić tę wielką *Malenką* Miłość i Jego Matkę o pomoc, byśmy miłowali i czynili dobro człowiekowi i światu.

Pamiętajmy, Bóg, który przyszedł do nas 2000 lat temu i nie opuścił nas do dziś, też będzie z nami aż do skończenia świata.

Maria Baar

OGIEŃ Z BETLEJEM

Od 14 lat ogień z Betlejem dociera do różnych zakątków świata, dzięki skautom z Austrii.

W Polsce Betlejemskie Światło Pokoju połączono z Wigilijnym Dziełem Pomocy Dzieciom Caritas.

Trzymając w ręku kruchy płomyk, uświadamiamy sobie, że światło jest przestrzenią życia, zaś człowiek ma się wznosić ku światłu, by rosnać dla świata.

„Otwórzcie drzwi Chrystusowi” to wezwanie Jana Pawła II, które oznacza, by przyjąć Światło z Betlejem, by do naszego domu weszła Światłość prawdziwa Jezus Chrystus ze swoją Matką i Józefem.

DZWON ROKU JUBILEUSZOWEGO 2000

Świątą Bramę, herb papieski oraz słowa „Totus Tuus”. Dzwon jest dodatkowo ozdobiony napisem „Jubilaum MM”.

Zabrzmie 31 grudnia br. na Placu św. Piotra dźwiękiem „sol”. Papież Jan Paweł II zamierza osobiście wzbudzić ten dźwięk po raz pierwszy - w ten sposób oznajmiony zostanie początek Wielkiego Jubileuszu roku 2000.

Głos dzwonu jubileuszowego, połączy się z głosami wszystkich dzwonów na świecie i wspólnie oznajmią nadejście roku 2000.

Miniaturowe kopie dzwonu jubileuszowego, wykonane są w trzech wersjach - z mosiądzu, brązu i srebra przygotowane również przez papieską odlewnię Marinelli, będą one stanowiły materialny znak obchodów Jubileuszu 2000.

Również w Polsce została wyznaczona firma, która zajęła się dystrybucją tej wyjątkowej symbolicznej pamiątki. Dochód ze sprzedaży kopii dzwonu jubile-

uszowego zostanie częściowo przeznaczony na cele charytatywne Caritas Polska.

Pomysł odlania dzwonu jubileuszowego zrodził się w 1995 roku. W tym roku Ojciec Święty odwiedził w Agnone we Włoszech Odlewnię Dzwonów Marinelli i wyraził życzenie, aby odlewnia przygotowała specjalny dzwon, który ogłosi światu rozpoczęcie Jubileuszu Roku Pańskiego 2000.

Odlewnia Marinelli jest najstarszą odlewnią dzwonów na świecie. Istnieje od 1337 roku. Papież Pius XI nadał jej status Odlewni Papieskiej.

Jan Paweł II w Odlewni Marinelli powiedział - każdy z nas nosi w sobie bardzo wrażliwy dzwon - to serce. Życzyłbym sobie, by wszystkie serca rozbrzmiewały zawsze najpiękniejszymi melodiami.

Już niedługo nowy wiek, już niedługo usłyszymy Jubileuszowy dzwon wieszczący światu czas pojednania, pokoju i nadziei.

Maria Baar

Bicie dzwonów obwieści światu koniec XX wieku i początek Trzeciego Tysiąclecia. Dla uczczenia Roku Świętego i Jubileuszu 2000 - lecia Chrześcijaństwa Ojciec Święty Jan Paweł II zlecił odlanie pamiątkowego dzwonu.

Dzwon Jubileuszowy ma obwód 6 metrów i wagę 5 ton. Zewnętrzną powierzchnię dzwonu zdobią płaskorzeźby przedstawiające postać Papieża otwierającego

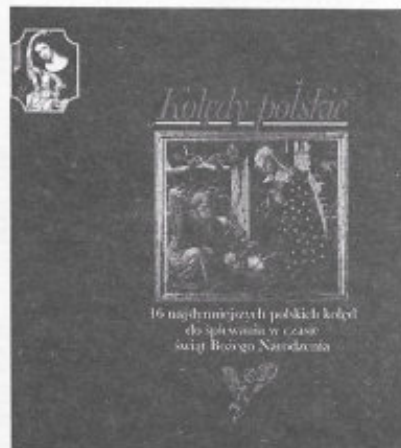
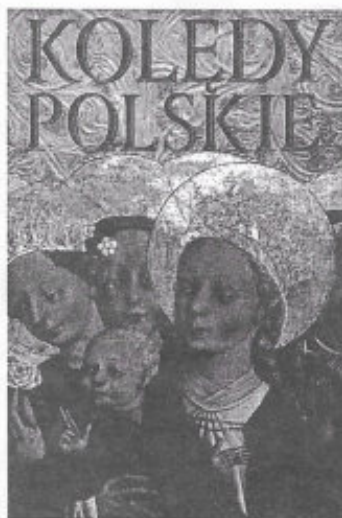
Kolędy wyśpiewują tajemnicę Bożego Narodzenia

„Kolędy wyśpiewują tajemnicę Bożego Narodzenia” - napisał ks. dr Wiesław Niewęglowski we wstępie do „Kolęd polskich. 16 najpiękniejszych polskich kolęd do śpiewania w czasie świąt Bożego Narodzenia” wydanych przez „Rosikon press” Warszawa 2000. I dalej autor wstępu stwierdza: „Tekst i melodia tych religijnych pieśni wprowadzają w świat rozważanego i przeżywanego misterium „Boga przychodzącego do ludzi”. W Polsce kolędy znane są od XV wieku (...), wprowadzają w świat serca i umysłu, są ścieżką, na której łatwiej zbliżyć się do Sacrum, przeżyć je, dotknąć. Ciągłe odnawiają tajemnicę Boga wśród ludzi. Wprowadzają także

w świat odkrywanej wspólnoty. Bowiem śpiewając je, czy słuchając ich, sprawiają, że ludziom jest bliżej nie tylko do Boga, ale i do samych siebie. Lepiej im jest także z innymi”.

Druga z prezentowanych książek wydana przez firmę „Czechowicz, Podsiadlik, Raniowski, Stecki” zawiera najpiękniejsze kolędy z zapisem nutowym na fortepian i reprodukcje polskiego malarstwa sakralnego. Jej redaktorzy życzą Czytelnikom, żeby kolędy uczyniły Święta w Państwa domach dniami pełnymi spokoju i miłości.

Wymienione publikacje i wiele innych można nabyć w Księgarni Zenona i Piotra Muszyńskich w Wągrowcu przy ul. Szerokiej

WARTO WIEDZIEĆ

Papieska Intencja Misyjna na styczeń:

- ABY MIĘDZYNARODOWY ROK KULTURY I POKOJU, CZERPIĄC INSPIRACJĘ Z TAJEMNICY BOŻEGO NARODZENIA, PRZYCZYNIŁ SIĘ DO AUTENTYCZNEGO I TRWAŁEGO POKOJU.

10 stycznia

Święto Chrztu Pańskiego

W obchodzeniu dnia imienin tkwi głęboki sens. W dniu chrztu Bóg naznacza nas imieniem i na końcu naszego życia zawoła nas po imieniu, abyśmy nie pograżyli się w bezimienności śmierci.

Kalendarium Grudzień

- 25 - Narodzenie Pańskie
- 26 - Świętej Rodziny
- 27 - św. Jana Apostoła
- 28 - Świętych Młodzianków
- 31 - św. Sylwestra
- 01 - Świętej Bożej Rodzicielki Maryi
- 06 - Uroczystość Objawienia Pańskiego
- 09 - Święto Chrztu Pańskiego
- 21 - św. Agnieszki
- 25 - Nawrócenie św. Pawła
- 26 - św. biskupów Tymoteusza i Tytusa
- 27 - bł. Jerzego Matulewicza
- 28 - św. Tomasza z Akwinu

18 25 STYCZNIA 2000

TYDZIEŃ
POWSZECHNEJ
MODLITWY
O JEDNOŚĆ
CHRZEŚCIJAN

30 stycznia - DZIEŃ CHORYCH NA TRĄD

Trąd nie jest karą Bożą. Trąd jest ubocznym skutkiem niedzy - braku dostatecznej higieny i żywności. Trąd nie jest problemem minionych wieków. Choć od jakiegoś już czasu trąd jest chorobą uleczalną - to jednak na progu trzeciego tysiąclecia po Chrystusie wciąż pozostaje wielką raną ludzkości, i to raną nadal się powiększającą. Czy jest ktoś, kto potrafi trędowatym powiedzieć, że Bóg jest po ich stronie? Czy im się to mówi? Czy jesteśmy pewni, że i oni są owymi najmniejszymi, w których kryje się Jezus?

17 stycznia 2000 Dzień dialogu Chrześcijańsko-Żydowskiego

Pracownia Szat Liturgicznych

wykonuje:

- alby komuniyjne
- komże ministranckie
- pelerynki ministranckie
- bieliznę kielichową
- alby kapłańskie
- komże kapłańskie
- stuly
- ornaty
- welony

Szczegółowe informacje tel: 0-67 - 26 - 25 - 644

W STRONĘ ŚWIATŁA

EUROPEJSKIE SPOTKANIE MŁODYCH W WARSZAWIE

„W tym roku Europejskie Spotkanie Młodych, w którym weźmie udział młodzież z całego kontynentu, odbędzie się w stolicy Polski, Warszawie. Ma ono szczególną wymowę, gdyż odbywa się w wyjątkowym momencie historii. Dobiega końca tysiąclecie, wchodzimy w Wielki Jubileusz Trzeciego Tysiąclecia Chrześcijaństwa (...)” (wg Biuletynu poświęconego Europejskiemu Spotkaniu Młodych)

Oblicza się, że w spotkaniu weźmie udział ok. 100 tys. osób.

1 stycznia

Światowy dzień Pokoju

Kto chce zachować pokój,
musi się nim dzielić z innymi;
w przeciwnym razie pokój
marnieje i w końcu umiera.

Bo pokój nie jest brakiem
wojny;
pokój jest cnotą,
postawą duchową,
upodobaniem dobra,
zaufania i sprawiedliwości.

*Kto idzie
za Mną,
nie będzie
chodził
w ciemności,
lecz będzie
miał
światło życia*

*Zmieniają się tylko ludzkie dzieje
a oni tacy sami
w ich dłoniach chleb i sól
i pęk serca.*

Kochanej Babci

i Kochanemu Dziadkowi

*za każdy siwy włos - jeden kwiat
za każdą zmarszczkę - jeden kwiat
za spracowane ręce - jeden kwiat
za zmęczone oczy - jeden kwiat
i pod obolale nogi
rzucam WAM
kwiat.*

Kochający wnuk, wnuczka

*Księdzu Radcy
Mikołajowi Demodowiczowi
z okazji imienin,
aby Bóg przychodzący do ludzi
obdarzył zdrowiem, radością
i łaską Bożą,
która pozwoli dalej służyć
w Winnicy Pańskiej
w nowym Tysiącleciu wiary
życzy
Redakcja Światłości*

Księdzu

Dariuszowi Musiałowi

*z okazji imienin
obfitego owocowania
w posłudze kapłańskiej
w nowym wieku*

*życzy
Redakcja Światłości*

Szopki i prace plastyczne o świętym Mikołaju

Tegoroczny konkurs dla dzieci i młodzieży na szopkę bożonarodzeniową i pracę plastyczną „Święty Mikołaj w legendach” zorganizowany przez Muzeum Regionalne i Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Pałuckiej w Wągrowcu miał do spełnienia dwa zadania, po pierwsze spopularyzowanie zabytków sztuki sakralnej, bo starsze dzieci i młodzież miały wykonać szopkę nawiązującą do jednego z kościołów w powiecie wągrowieckim; po drugie poznanie życia świętego Mikołaja w oparciu o najbardziej popularne legendy. Na konkurs wpłynęły 74 szopki wykonane przez 93 uczniów i 470 prac plastycznych. Pierwsze nagrody w poszczególnych kategoriach wiekowych otrzymali:

za szopkę:

Karolina Węgrzynowska kl. II SP nr 4 Wągrowiec

I nagroda Monika Jerzakowska

Wyróżnienie Łukasz Kłapiszewski, Michał Śmierczalski

Tomasz Barylski kl. III SP nr 2 Wągrowiec
Andrzej Olech kl. III SP Wągrowiec nr 2
Agnieszka Fabisiak kl. VIII SP nr 4 Wągrowiec

Monika Jerzakowska kl. I Gimnazjum Miejskie nr 1 Wągrowiec

Bartosz Soboń kl. I Gimnazjum Gminne nr 2 Żelice

za prace o świętym Mikołaju:

Ada Sobolewska kl. I SP nr 4 Wągrowiec

Dagmara Buszka kl. II SP nr 4

Agnieszka Patelska kl. II MDK Wągrowiec

Anna Januchowska kl. V Świetlica SP nr 1 Wągrowiec

Zuzanna Szymanowska kl. VIII SP nr 4 Wągrowiec

Paulina Rakowska Gimnazjum Gminne nr 2 Żelice

Jak dzieci i młodzież

poradzili sobie

z tematem

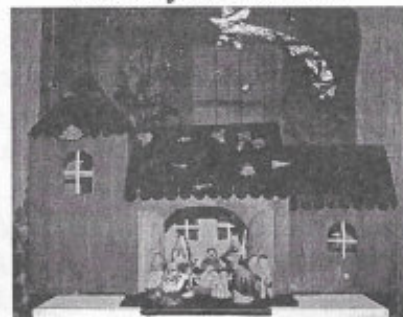
można zobaczyć

na wystawie pokonkursowej

w Muzeum Regionalnym

w Wągrowcu

do 15 stycznia 2000 r.

II nagroda Dariusz Rusiewicz i Łukasz Lasecki

I nagroda Karolina Węgrzynowska

I nagroda Agnieszka Fabisiak

III nagroda Natalia Jarząbek, Katarzyna Pacholewicz, Aneta Łukaszewicz

6 stycznia

Misyjny

Dzień

Dzieci

2.01.2000
Bazylika św. Piotra
Jubileusz Dzieci

Czytelnikom

ożywienia wiary

i świadectwa chrześcijan

życzy

Redakcja

Ścieżka

KRZYŻÓWKA

1. Karp, sandacz lub szczupak.
2. Msza o północy.
3. Co Królowie złożyli w darze Panu Jezusowi?
4. Rok 2000. to Rok....
5. Przybieżeli do Betlejem.
6. Co robi serce lub dzwon?
7. Imię patrona ostatniego dnia roku.
8. Inaczej Trzej Królowie.

KOLOROWANKA

Przeskakując tę samą liczbę liter odczytaj hasło.

Czy znasz Pismo Święte?

Rozwiązania krzyżówek (tylko hasła) wraz z kuponem prosimy przesyłać na adres redakcji lub wrzucić do skrzynki w Kościele bł. Michała Kozala do 15 stycznia 2000 r.

Napisz jakie wydarzenia ze Starego i Nowego Testamentu ilustrują obrazki? Jeśli potrafisz podaj, gdzie można je znaleźć?

Nagrodę z numeru 12 wylosowali:

Norbert Skrzypeczak, ul. Nowa 7a, 62-290 Mieścisko
Adam Lewandowski, ul. Opacka 21a, 62-100 Wągrowiec

„Światłość” Katolicki Miesięcznik Ziemi Wągrowieckiej

Adres redakcji: ul. Rzeczna 4a, 62-100 Wągrowiec, tel./fax/ (0-67) 26-21-217. Redaguje kolegium w składzie: Maria Baar, Leokadia Grajkowska, Zdzisława Januchowska, Aurelia Lęzowska, ks. Stefan Kalmucki, ks. Krzysztof Woźniak. Materiałów nie zamówionych redakcja nie zwraca. Zastrzega sobie prawo skracania i opracowywania tekstów.

Druk: ZP M-DRUK Wągrowiec, ul. Konopnickiej 50, tel. 0-67 26-20-238. Korespondencję prosimy przysyłać na adres redakcji lub do skrzynki w kościele bł. Michała Kozala w Wągrowcu.